

مقاله اصلی

نقش مهارت‌های زندگی، رضایت جنسی و قصه عشق در پیش بینی تعارضات زناشویی زوجین

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۱۵ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۰

خلاصه

مقدمه: هدف از پژوهش حاضر پیش‌بینی تعارضات زناشویی براساس مهارت‌های زندگی، رضایت جنسی و قصه عشق زوجین بود.

روش کار: روش تحقیق توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش عبارت بودند از کلیه زوجین مراجعه کننده در بازه زمانی ۶ ماهه سال ۹۸ به مرکز مشاوره مهراندیش شهر اراک. از این میان تعداد ۱۴۶ زوج (۲۹۲ نفر) به عنوان نمونه آماری به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده‌ها، مقیاس تعارضات زناشویی ثنائی و براتی (۱۳۷۹)؛ مقیاس مهارت‌های زندگی ساعتچی، کامکاری و عسگریان (۱۳۸۹)؛ مقیاس رضایت جنسی لارسون (۱۹۸۸) و مقیاس قصه عشق استرنبرگ (۱۹۸۶) بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از میانگین، انحراف معیار، آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام انجام شد.

نتایج: نتایج نشان داد که رضایت جنسی، مهارت‌های زندگی، قصه عشق سلطه جویی و عشق جامعه پسند می‌توانند نقش پیش بین کننده معناداری در پیش بینی تعارضات زناشویی داشته باشند ($p < 0/05$). **نتیجه‌گیری:** با توجه به اینکه رضایت جنسی یکی از عوامل مهم سازگاری در بین زوجین می‌باشد و عدم رضایت در این زمینه احساس ناکامی را به همراه خواهد داشت، بنابراین، توجه به انطباق سبک‌های عشق‌ورزی می‌تواند یکی از عوامل مؤثر در کاهش تعارضات زناشویی باشد. علاوه بر این، مجهز بودن به مهارت‌های زندگی می‌تواند در کنار قصه عشق در کاهش تعارضات زناشویی تأثیر عمده‌ای داشته باشد. از این رو، مشاوره پیش از ازدواج برای هماهنگی قصه عشق زوجین و غنی سازی روابط زوجین برای یادگیری مهارت‌ها زندگی حائز اهمیت است.

کلمات کلیدی: رضایت جنسی، تعارضات زناشویی، قصه عشق زوجین و مهارت‌های زندگی

الهه سلیمانی^۱

زهرا تنها^{۲*}

علی اکبر ملکی راد^۳

داوود کردستانی^۴

^۱ دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد بروجرد،

دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

^۲ استادیار، گروه روانشناسی، واحد خرم آباد، دانشگاه

ازاد اسلامی، خرم آباد، ایران (نویسنده مسئول)

^۳ دانشیار، مرکز تحقیقات علوم شناختی و رفتاری در

پلیس-معاونت بهداشت امداد و درمان-فرماندهی

انتظامی-تهران - ایران

^۴ استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران،

ایران

Email:

tanha_zahra1986@yahoo.com

مقدمه

تعارضات زناشویی موضوعی غیرقابل اجتناب در زندگی است. بین زن و مردی که وارد زندگی زناشویی شده‌اند، تفاوت‌هایی در نگرش، تصمیم‌گیری، انگیزش، علائق، عادات و روش‌های فکر کردن وجود دارد که به مرور آشکارتر شده و ریشه‌های تعارضات زناشویی را شکل می‌دهند. تعارض زمانی رخ می‌دهد که رخدادهای، وقایع، انگیزش‌ها، اهداف، رفتار و تکانه‌های مغایر وجود داشته باشد (۱). کیفیت روابط زناشویی نقش مهمی بر روی سلامت روان‌شناختی زوجین دارد. اگر تعارضات اجتناب‌ناپذیر زوجین شدید باشد تأثیرات فیزیکی و روان‌شناختی مخربی خواهند داشت (۲). هنگامی که دو نفر به یکدیگر نزدیک‌تر می‌شوند، نیروی تعارض نیز افزایش می‌یابد. تعارض به واحد خانواده آسیب می‌زند و باعث پرخاشگری و نهایت از بین رفتن روابط خانوادگی می‌شود. تعارضات در زوجین باعث تهدیدات، بدرفتاری کلامی و فیزیکی و پرخاشگری می‌شود و دامنه رفتاری از هل دادن و سیلی زدن و تهدید زندگی و حتی مرگ یکی از زوجین را به همراه دارد (۳). تعارضات زناشویی آسیب‌زا است و زندگی را در معرض نارضایتی و طلاق پیش می‌برد. در مقابل از دواج متعادل، افراد را شادتر و از نظر فیزیکی سالم‌تر می‌کند و باعث شکوفایی و زندگی جنسی سالم‌تر می‌گردد نهایتاً، می‌بایست از تعارضات زناشویی به سمت یک تعادل در زندگی زناشویی حرکت کرد (۱).

مهارت‌های زندگی یکی از متغیرهایی است که می‌تواند در کاهش تعارضات زناشویی مؤثر باشد. پژوهش‌های زیادی در سال‌های اخیر نشان داده‌اند که ارتقاء توانمندی‌های روانی-اجتماعی افراد مانند مهارت‌های مدیریت خشم، حل مسئله، مهارت‌های ارتباطی جهت افزایش خودکنترلی فرد در مواجهه با مشکلات مؤثر است (۴). فراگیری مهارت‌ها زندگی توسط زوجین در اتخاذ راه‌حل‌های مناسب‌تر در مواجهه با مشکلات را تسهیل می‌کند. این امر بر دوام زندگی زناشویی و افزایش خشنودی زناشویی و امیدواری می‌تواند نقش مهمی داشته باشد

(۵). مهارت‌های زندگی زناشویی در واقعیت نوعی قابلیت‌های شناختی، عاطفی و عملی است که برای کسب موفقیت و احساس شادکامی ضروری است (۶). مطالعه ساداتی و همکاران (۷) نشان داد که آموزش مهارت‌های اساسی زندگی تأثیر بسزایی در ارتقاء سلامت روانی و رضایت زناشویی و شادکامی زنان متأهل در گروه آزمایش نسبت به گروه گواه دارد. نتایج پژوهش یوسفی (۸) نشان داد که هرچه فرد مهارت‌های بیشتری را فرا بگیرد می‌تواند زندگی سالم‌تر و آرام‌تری داشته باشد و در زندگی حس امنیت روانی بالاتری داشته باشد. در دنیای امروز که همه چیز به سرعت در حال تغییر است مجهز بودن به مهارت‌های زندگی، برای پاسخ به چالش‌های زندگی ضروری است، زیرا همه این تغییرات بر محیط آموزشی، محل کار و زندگی خانوادگی تأثیرگذار است. از این رو، برای پیشگیری از تعارضات زناشویی و رسیدن به رضایت، آموزش مهارت‌های زندگی از ضروریات عصر حاضر می‌باشد (۹).

استرنبرگ (۲۰۰۱) در باب عشق، نظریه‌ای به نام عشق به مثابه یک داستان را معرفی کرد که ما آدمیان گرایش داریم عاشق کسانی شویم که قصه‌هایشان با قصه ما یکی است یا مشابه آن است (۱۰). شروع دل‌زدگی به ندرت ناگهانی و معمولاً تدریجی و به سختی از یک پدیده ناگوار یا حتی چند ضربه ناراحت‌کننده ناشی می‌شود (۱۱). در مورد قصه عشق پژوهش‌های استرنبرگ (۱۹۹۶) نشان دادند هر چه بین قصه‌های زوجین همخوانی بیش‌تری باشد، سطح رضامندی بالاتر خواهد بود (۱۰). نتایج مطالعه استرنبرگ (۱۱) حاکی از این است که هر چه تشابه نیمرخ عشق زوجین کمتر باشد، رضایت زناشویی آنان کمتر شده و مشکلات زناشویی شدت می‌یابد. نتیجه مطالعه هاشمی (۱۲) حاکی از رابطه قصه عشق زوجین و رضایت زناشویی آنان است.

یکی دیگر از ابعاد تعارضات زناشویی، کاهش رضایت جنسی زوج‌ها است. با ایجاد اختلافات، میزان تمایل هر یک از زوج‌ها در توجه و محبت و ابراز عواطف مثبت به یکدیگر کاهش یافته،

در مجموع به رغم تمامی مزایا و فوایدی که ازدواج و تشکیل خانواده در فرد و جامعه دارد بر اساس داده‌های موجود نرخ کلی ازدواج افراد در کشور ما کاهش یافته است. از سوی دیگر، آمارها بیان کننده این است که نه تنها میانگین سن ازدواج بلکه میانگین طلاق نیز در کشور ما افزایش یافته است (۲۲). در واقع، می‌توان گفت افزایش آمار طلاق نشان‌دهنده افزایش میزان نارضایتی زناشویی و تعارضات زناشویی در جامعه امروز است (۲۳). در عصر حاضر نظام خانواده دچار مشکلاتی گردیده و اختلاف‌های خانوادگی، طلاق، فرزندان بی‌سرپرست و بزهکاری نوجوانان نشان‌دهنده مشکلات اساسی در خانواده‌های ماست که ریشه اصلی آن در کیفیت روابط بین زوج‌ها است (۲۴). از سوی دیگر، پژوهشگران به این نتیجه دست یافته‌اند که نداشتن مهارت‌های زندگی و ارتباطی متمایز کننده زوج‌های جدا شده یا طلاق گرفته از زوج‌هایی است که متأهل باقی مانده‌اند. بدین ترتیب این پژوهش‌گران پیشنهاد می‌کنند که تمرکز بر آموزش مهارت‌های زناشویی و تلاش برای استحکام زندگی زناشویی در جلوگیری از طلاق ضرورت دارد (۲۵)

با توجه به این که تعارضات زناشویی تأثیر فوق‌العاده و انکارناپذیری روی بهزیستی کلی زوجین دارد (۲۶)، و با افزایش آمار طلاق در جامعه‌ای که رو به صنعتی شدن حرکت می‌کند و تعداد پرشمار آمار عدم رضایت جنسی در روابط زوجین نیاز روز افزون به آشنایی با مقوله مهارت‌های زندگی و لزوم آموزش چنین مهارت‌هایی برای زوجین ضروری می‌باشد (۲۷). اجرای پژوهش حاضر از دو جنبه نظری و کاربردی حایز اهمیت می‌باشد. از جنبه نظری چنین الگویی می‌تواند به گونه‌ای مناسب روابط میان تعارضات زناشویی با مهارت‌های زندگی، قصه عشق و رضایت جنسی نشان دهد و همچنین به دلیل فقدان پژوهشی مبنی بر بررسی رابطه این متغیرها با هم در داخل کشور و با توجه به این که شناخت این متغیرها به بهبود رضایت در روابط همسران کمک می‌کند پژوهش حاضر پیشنهاد شد. به لحاظ کاربردی مشخص کردن متغیرهایی که با تعارضات زناشویی در ارتباط هستند زمینه

در نتیجه احساس صمیمت، مورد پذیرش واقع شدن، لذت متقابل که می‌تواند تقویت کننده میل جنسی در زوج‌ها باشد، تضعیف می‌شود که در نتیجه زوج‌ها تمایل به داشتن رابطه جنسی با شریک زندگی خود نخواهند داشت. رابطه جنسی کم و ناخوشایند، منشاء تعارضاتی در زوج‌های مشکل دار است (۱۳) و رابطه جنسی با رضایت مداوم از رابطه ارتباط دارد (۱۴). با افزایش تعارض در روابط زوجین، ناسازگاری‌ها افزایش یافته و امنیت روانی خانواده را به خطر می‌اندازد و پیامدهایی مانند اضطراب و افسردگی را در پی دارد (۱۵، ۱۶). این نارضایتی از روابط جنسی ممکن است به مشکلات عمیق در سازگاری زوجین و ایجاد تنفر از همسر، دلخوری، حس انتقام‌گیری، احساس تحقیر، عدم اعتماد به نفس و مانند آن‌ها منجر شود. این مسائل با تنش‌ها و اختلافات تقویت می‌شود یا در غالب آن‌ها تجلی و بروز می‌یابد و به تدریج شکاف میان همسران را عمیق‌تر می‌سازد (۱۷). مطالعات نشان داده است که ۴۰ درصد از خیانت‌ها و معاشرت‌های پنهانی در همسران ایرانی ناشی از عدم رضایت مندی جنسی یکی از زوجین است (۱۸). اپت، هاربرت و کلارک (۱۹۹۴) اشاره می‌کند که رابطه جنسی موضوعی است که در ادبیات پژوهشی مورد غفلت واقع شده است. یکی از کارکردهای زندگی زناشویی برقراری رابطه جنسی بین زوجین می‌باشد. رابطه جنسی گرم منجر به آرامش روانی و افزایش صمیمیت زوجین شده و موجب رضایت زناشویی می‌شود. مسائل جنسی از آن جهت دارای اهمیت می‌باشد که جزء مسائل مهم زندگی زناشویی بوده و سازگاری در روابط جنسی زوجین و تناسب و تعادل در آن، از مهمترین عوامل خوشبختی و موفقیت زندگی زناشویی است (۱۹). با توجه به این که تعارضات زناشویی تأثیر فوق‌العاده و انکارناپذیری روی بهزیستی کلی زوجین دارد (۲۰). یافته‌ها بیانگر آن است که بین رضایت جنسی با تعارضات زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد؛ همچنین نتایج نشان می‌دهد، زنان دارای رضایت جنسی کم، تعارضات زناشویی بیشتری را نشان دادند (۲۱).

آمده است. در تحقیق حاضر، پایایی این مقیاس به شیوه همسانی درونی سوالات با استفاده از ضریب آلفای کرانباخ برای نمره کل ۰/۸۵ به دست آمد.

پرسش‌نامه رضایت جنسی: لارسون (۲۹) یک پرسشنامه ۲۵ سوالی حاوی ۴ خرده مقیاس تمایل به برقراری روابط جنسی، نگرش جنسی، کیفیت زندگی جنسی و سازگاری جنسی ساخت. طیف نمره‌گذاری پرسشنامه پنج گزینه‌ای لیکرت است. بهرامی و همکاران (۳۰) در پژوهش خود اعتبار و پایایی نسخه فارسی این مقیاس را به ترتیب ۰/۹۰ و ۰/۸۶ گزارش کردند. پایایی این پرسشنامه برای نمره کل در پژوهش حاضر ۰/۸۶ به دست آمد.

پرسش‌نامه مهارت‌های زندگی: این مقیاس را ساعتچی و همکاران (۳۱) برای سنجش میزان مهارت‌های زندگی افراد ساختند. این پرسشنامه شامل ۴۰ گویه می‌باشد که بر مبنای طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای (خیلی زیاد، زیاد، تاحدودی، کم و خیلی کم) است. ساعتچی و همکاران (۳۱) میزان پایایی کل این پرسشنامه را ۰/۹۷ گزارش کردند. پایایی خرده مقیاس‌های آن برای روابط بین فردی (۰/۹۳)، مهارت تصمیم‌گیری (۰/۸۲)، بهداشت و سلامت روان (۰/۹۱)، حل مسأله (۰/۸۹)، مشارکت و همکاری (۰/۸۷)، تفکر خلاق (۰/۹۵)، تفکر انتقادی (۰/۹۱) گزارش شده است. در این پژوهش پایایی این مقیاس به شیوه همسانی درونی سوالات با استفاده از ضریب آلفای کرانباخ برای نمره کل ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسش‌نامه قصه عشق: مقیاس قصه عشق بر اساس نظریه استرنبرگ توسط خود او ساخته شد. در ایران علایی و کرمی (۳۲) این مقیاس را هنجاریابی کردند. این مقیاس حاوی ۱۰۰ سوال و ۳۳ خرده آزمون (۳۳ قصه و زیر مجموعه آن‌ها) است. تمامی این قصه‌ها در ۵ عامل اصلی با عنوان قصه‌های جامعه پسند، سلطه‌جویی، سلطه‌پذیری، لذت و سرگرمی خلاصه می‌شوند. میزان پایایی کلی این آزمون، ۰/۹۴ و پایایی قصه جامعه‌پسند (۰/۸۹)، سلطه‌جویی (۰/۹۱)، سلطه‌پذیری (۰/۸۸)، لذت (۰/۸۵) و سرگرمی (۰/۹۰) گزارش شده است (۳۲). در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه برای خرده مقیاس‌های قصه جامعه پسند،

را برای پژوهش‌های آزمایشی و مداخله‌ای بعدی فراهم می‌کند و پژوهش حاضر می‌تواند راه‌گشای خوبی برای محققان و درمانگران و مشاورانی باشد که به منظور بهبود رضایت زناشویی و تعاملات همسران، با آن‌ها کار می‌کنند.

از این رو هدف این پژوهش تدوین مدل مفهومی پیش‌بینی تعارضات زناشویی بر اساس مهارت‌های زندگی، رضایت جنسی و قصه عشق زوجین است.

روش کار

تحقیق حاضر به لحاظ روش توصیفی از نوع همبستگی بود، از نظر جمع‌آوری داده‌ها، میدانی، به لحاظ نوع داده‌ها نیز از نوع تحقیقات کمی بود. برای جمع‌آوری داده‌ها از میان زوجین مراجعه‌کننده به مرکز مشاوره مهراندیش در شهر اراک در بازه زمانی مردادماه ۱۳۹۸ لغایت آذرماه ۱۳۹۸ از تعداد ۶۰۰ زوج مراجعه‌کننده، ۲۹۲ زن و مرد متأهل به عنوان نمونه آماری به شیوه در دسترس انتخاب شدند. شرط ورود به تحقیق این بود که تعارضات زناشویی داشته باشند، نداشتن سابقه اختلال روانی بر اساس مصاحبه بالینی انجام شده توسط مشاورین مرکز، حداقل سواد دیپلم، سن بین ۲۵ تا ۴۰ سال، حداقل ۳ سال از زندگی مشترکشان گذشته باشد، و ازدواج اولی باشند. توزیع پرسشنامه‌ها بین آن‌ها آغاز شد که این پرسشنامه عبارت بودند از:

پرسش‌نامه تعارضات زناشویی: این پرسشنامه توسط ثنایی و براتی (۲۸) ساخته شد که یک ابزار ۴۲ سوالی با حداکثر نمره کل ۲۱۰ و حداقل آن ۴۲ می‌باشد. نمره‌گذاری به شیوه لیکرت ۴ درجه‌ای است که عبارتند از: «همیشه، اکثراً، گاهی، به ندرت، هرگز». ثنایی و براتی (۲۸)، پایایی این مقیاس را با استفاده از ضریب آلفای کرانباخ ۰/۹۶ گزارش کردند و روایی محتوایی آن نیز توسط متخصصین ۰/۸۸ به دست آمد. پایایی خرده مقیاس‌های این پرسشنامه برای مؤلفه‌های کاهش رابطه جنسی، کاهش همکاری، واکنش هیجانی، افزایش جلب حمایت فرزند، افزایش رابطه فردی با خویشاوندان خود، کاهش رابطه خانوادگی با خویشاوندان همسر و دوستان، جدا کردن امور مالی از یکدیگر به ترتیب ۰/۶۵، ۰/۷۲، ۰/۵۷، ۰/۸۳، ۰/۷۱، ۰/۶۹ و ۰/۸۹ به دست

تحقیق از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۲ و از رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام برای پیش بینی تعارضات زناشویی استفاده شد.

سلطه جویی، سلطه پذیری، لذت، و سرگرمی به ترتیب با استفاده از روش همسانی درونی سوالات و ضریب آلفای کراباخ ۰/۹۳، ۰/۹۰، ۰/۸۵، ۰/۷۹، و ۰/۹۵ به دست آمد.

شیوه اجرا

پیش از شروع کار، شرکت کنندگان (داوطلب) از موضوع و روش اجرای پژوهش مطلع شدند. به داوطلبین اطمینان داده شد که از اطلاعات خصوصی و شخصی آنها محافظت خواهد شد. به داوطلبین توضیح داده شد که نتایج در صورت تمایل برای آنها تفسیر خواهد شد. در صورت مشاهده هرگونه ابهام، راهنمایی های لازم جهت پیگیری به داوطلبین ارائه خواهد شد. به شرکت کنندگان اطمینان داده شد که مشارکت در تحقیق موجب هیچ گونه بار مالی برای آنها نخواهد شد. به داوطلبین اطمینان داده شد که این پژوهش با موازین دینی و فرهنگی آزمودنی و جامعه هیچ گونه مغایرتی ندارد. در این تحقیق، برای تحلیل داده های به دست آمده از نمونه ها، هم از روش های آمار توصیفی و هم از روش های آمار استنباطی استفاده شد. برای بررسی مشخصات پاسخ دهندگان از آمار توصیفی و شاخص های آمار توصیفی نظیر شاخص های مرکزی (میانگین) و شاخص های پراکندگی (انحراف معیار و واریانس) استفاده شد. برای تحلیل داده ها و آزمون فرضیات

نتایج

نتایج یافته های جمعیت شناختی نشان دادند که ۵۰٪ از پاسخگویان مورد مطالعه زن و ۵۰٪ مرد بوده اند. بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه در دامنه سنی ۳۱ تا ۳۵ سال (۳۸٪/۷) بوده اند. سطح تحصیلات بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه دبیرستان (۴۴٪/۵) بوده است. بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه، دارای شغل آزاد (۷۳٪/۲) بوده اند. بیشتر پاسخگویان زن مورد مطالعه، خانه دار (۸۹٪) بوده اند. بیشتر پاسخگویان مورد مطالعه، اظهار داشته اند که درآمدشان کفایت می کند (۵۰٪/۳) و ۴۶/۹٪ نیز اظهار داشته اند که درآمدشان کفایت می کند. سن ازدواج بیشتر پاسخگویان (۴۵،۹٪) در رده سنی ۲۶ تا ۳۰ سال، (۲۴٪) در رده سنی ۳۱ تا ۳۵ سال بوده است. طول مدت ازدواج ۶۵،۱٪ از پاسخگویان، ۶ تا ۱۰ سال بوده است. ۱۰۰٪ پاسخگویان، یک بار ازدواج داشته اند.

در جدول ۱، یافته های توصیفی میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد مطالعه گزارش شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
تعارضات زناشویی	۱۹/۷۵	۳/۹۵
نمره کل تعارضات زناشویی	۲/۸۲۲	۰/۵۲۲
تمایل به برقراری روابط جنسی	۲/۷۸۱	۰/۵۹۹
نگرش جنسی	۲/۵۸۴	۰/۵۶۹
رضایت جنسی	۲/۷۸۳	۰/۵۶۴
کیفیت زندگی جنسی	۱۰/۹۷	۲/۲۵
سازگاری جنسی	۲/۴۸۰	۰/۶۴۸
نمره کل رضایت جنسی	۲/۹۸۲	۰/۵۷۳
خودآگاهی	۲/۹۳	۰/۶۶۴
داشتن هدف در زندگی	۲/۶۹۳	۰/۶۱۴
مهارت های مربوط به ارتباطات انسانی	۲/۸۲۸	۰/۷۵۵
روابط بین فردی	۲/۴۷۵	۰/۶۱۱
مهارت تصمیم گیری	۲/۸۶۹	۰/۷۵۰
بهداشت و سلامت روان	۲/۵۶۵	۰/۵۹۰
مهارت در حل مسله	۳/۱۶۲	۰/۵۹۲
مهارت مشارکت و همکاری		
تفکر خلاق		

۰/۶۳۰	۲/۶۶۳	تفکر انتقادی	قصه عشق
۶/۴۳	۲۷/۵۲	نمره کل مهارت‌های زندگی	
۰/۳۲۲	۲/۹۷۳	قصه‌های جامعه پسند	
۰/۳۳۶	۲/۶۸۳	سلطه جویی	
۰/۳۸۸	۲/۷۴۶	سلطه پذیری	
۰/۴۶۵	۲/۸۷۳	لذت	
۰/۴۰۸	۲/۴۹	سرگرمی	

برای بررسی معناداری پیش بین کنندگی متغیرهای پیش بین کننده، از رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام استفاده می‌شود. نتایج تجزیه و تحلیل رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. پیش بینی تعارضات زناشویی از روی متغیرهای مهارت‌ها زندگی، رضایت جنسی و قصه عشق زوجین

مدل	متغیرها	ضرایب استاندارد نشده		ضریب بتا استاندارد شده	t	p
		B	خطای استاندارد			
مدل ۱	مهارت‌های زندگی	۰/۶۹	۰/۰۱	۰/۹۹	۲۹۲/۷۹	<۰/۰۰۱
مدل ۲	مهارت‌های زندگی	۰/۵۹	۰/۰۱	۰/۸۶	۴۰/۹۷	<۰/۰۰۱
	رضایت جنسی	۰/۱۱	۰/۰۲	۰/۱۴	۶/۷۳	<۰/۰۰۱
	مهارت‌های زندگی	۰/۵۴	۰/۰۲	۰/۷۹	۲۶/۰۶	<۰/۰۰۱
مدل ۳	رضایت جنسی	۰/۱۳	۰/۰۲	۰/۱۸	۷/۵۴	<۰/۰۰۱
	قصه عشق سلطه جویی	۰/۱۹	۰/۰۶	۰/۰۴	۳/۲۲	۰/۰۰۱
	مهارت‌های زندگی	۰/۵۱	۰/۰۲	۰/۷۴	۲۰/۰۴	<۰/۰۰۱
مدل ۳	رضایت جنسی	۰/۱۵	۰/۰۲	۰/۲۰	۷/۷۷	<۰/۰۰۱
	قصه عشق سلطه جویی	۰/۱۴	۰/۰۶	۰/۰۳	۲/۱۷	۰/۰۳۱
	قصه عشق جامعه پسند	۰/۲۴	۰/۱۱	۰/۰۳	۲/۱۲	۰/۰۳۵

$$=۲۵۸۲۶/۰۵ F$$

$$<۰/۰۰۱ P$$

$$=۰/۹۹ R^2 \text{ اصلاح شده}$$

از این رو، به ترتیب مهارت‌های زندگی متغیر بسیار مهمی در پیشگیری از بروز تعارضات زناشویی است و قصه عشق جامعه پسند نیز کمترین اهمیت را دارد. مهارت‌های زندگی به تنهایی ۷۴ درصد، رضایت جنسی ۲۰ درصد، قصه عشق سلطه جویی و قصه جامعه پسند هر کدام ۳ درصد از واریانس تعارضات زناشویی را پیش بینی می‌کنند.

تحولات بوجود آمده در حوزه خانواده و وجود نگاه‌های متفاوت به ازدواج و خانواده و همچنین خلأ روش‌شناختی و ادبیات پژوهشی در این زمینه وجود دارد. همچنین از آنجا که امروزه با اشکال مختلف پارادایم‌های زناشویی مواجه هستیم، بنابراین انتظارات زوجین از یکدیگر همانند گذشته به صورت از پیش تعیین شده قبلی خارج شده و زن و شوهر در برآوردن نیازها و خواسته‌های یکدیگر به گونه‌ای با ابهامات اساسی مواجه هستند

همانطور که در جدول ۲ نشان داده شده است، متغیرهای مهارت‌های زندگی، رضایت جنسی، قصه عشق سلطه جویی و جامعه پسند در مدل مانده و به طور معناداری مشترکاً ۹۹ درصد از واریانس تعارضات زناشویی را پیش بینی می‌کنند. متغیرهای قصه عشق سرگرمی، لذت، و سلطه پذیری از مدل حذف شدند و نمی‌توانند پیش بین کننده خوبی برای تعارضات زناشویی باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش مهارت‌های زندگی، رضایت جنسی و قصه عشق در پیش بینی تعارضات زناشویی زوجین انجام شد. در این پژوهش سعی شده است با رویکردی متفاوت به مسئله تعارضات زناشویی نگاه شود و به این نگاه متفاوت می‌بایست به عنوان یک ضرورت توجه شود. ضرورتی که با توجه به تغییر و

پارامتر عشق‌ورزی، از لحاظ نظری با دوست داشتن متفاوت است و در بردارنده احساسات نیرومند وابستگی، صمیمیت و یک نگرانی عمیق برای بهورزی معشوق است. عشق ممکن است به صورت آتشین با هیجان‌های شدید، تمنای نسبی و اشتغال شدید فکری به معشوق مشخص شود که آغاز آن سریع و حرارت سرکش آن با گذشت زمان روبه سردی می‌گذارد، و یا عشق ممکن است مقدمه‌ای برای پرورش نهایی عشق مصاحبتی باشد. یعنی تجربه خفیف‌تر و پایدارتری که با احساس اعتماد متقابل، قابلیت اتکاء و گرمی مشخص می‌شود که طولانی‌تر است و در طی زمان عمق پیدا می‌کند. به عبارتی، تجربه عشق یک فرآیند دلبستگی است که به وسیله افراد مختلف به گونه‌های متفاوت تجربه می‌شود، زیرا آن‌ها در نوع دلبستگی با یکدیگر تفاوت دارند (۳۸).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان اینچنین گفت که بین رضایت جنسی و تعارض زناشویی رابطه دوسویه و معناداری وجود دارد. همچنین، عدم رضایت جنسی با ترس از خیانت همسر، عدم برقراری ارتباط کلامی، وابستگی و تنش‌های مداوم در دیگر مسائل زندگی همراه خواهد بود. عدم رضایت جنسی موجب تشدید مشکلات ارتباطی دیگر در بین زوجین می‌گردد. یکی دیگر از تبعات عدم رضایت جنسی، خشم و پرخاشگری است که به دنبال آن تعارضات زناشویی آغاز و تشدید می‌گردد. ایجاد شرایطی که زوجین بتوانند گفتگوی عاشقانه داشته باشند موجب می‌گردد بین آنها پیوند عاطفی شکل بگیرد. که به دنبال آن حس صمیمیت و ایجاد روابط جنسی ایجاد می‌شود. از سوی دیگر داشتن قصه عشق مشترک یکی از عوامل ایجاد کننده برای این گفتگوی عاشقانه می‌باشد. از دیگر سو نوع سبک دلبستگی زوجین موجب ایجاد الگوهای ارتباطی متفاوت می‌شود. به عنوان مثال، افراد با سبک دلبستگی ایمن چون اعتماد به نفس بالاتری دارند در این گفتگوی عاشقانه از کلمات واضح‌تری استفاده می‌کنند؛ اما افراد دارای سبک اجتنابی به دلیل داشتن اعتماد به نفس ضعیف‌تر، با ایجاد تعارض‌های بین فردی، موجب ایجاد تعارض‌های زناشویی می‌شود. همچنین، در تبیین نتایج باید گفت، زوجین

که ممکن است نهاد خانواده و روابط زناشویی را با تعارضات روزافزونی مواجه کند و موجب افزایش روزافزون طلاق گردد. از سوی دیگر در مورد رضایت جنسی، هرچند زندگی زناشویی دارای رضایتمندی تا حدی به رابطه جنسی مربوط است اما این رابطه ممکن است از مهم‌ترین رضایتمندی یا تعارضات در زندگی زناشویی باشد. زیرا اگر این رابطه قانع‌کننده نباشد، به احساس ناکامی و عدم ایمنی، روان‌رنجوری و تعارضات زناشویی منجر می‌شود. مسائل مربوط به رابطه جنسی از کودکی تا پایان عمر در انسان وجود دارد و بر بسیاری از فعالیت‌های او از تشکیل روابط با دیگران تا هدف او از درآمدزایی، تأثیر می‌گذارد. بنابراین مسائل جنسی، رضایت جنسی، مشکلات جنسی و اهمیت آن در زندگی فردی و اجتماعی افراد غیرقابل انکار است. به طوری که در آمارهای متعدد مربوط به تعارضات زناشویی و طلاق، نقش مسائل جنسی در بروز این تعارضات بسیار پررنگ است. همچنین نقش مهارت‌های زندگی و قصه عشق نیز در زمره عوامل مؤثر بوده که نیاز به یک دید جامع‌نگرانه به آنها وجود دارد.

نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش ویسکیرچ و دلوی (۳۳)، پیرس و هالفورد (۳۴) همسو و هم‌جهت است. بنابراین، اینچنین می‌توان نتیجه‌گیری کرد که رضایت جنسی برای رابطه‌ای که از صمیمیت بالایی برخوردار است و زوجین مشکل سبک دلبستگی ندارند نیز ضروری می‌باشد تا جایی که آن را یکی از عوامل مهم شکست یا موفقیت زوجین و مانعی برای تعارضات زناشویی می‌دانند. همچنین نتایج تحقیق کاسالو و همکاران (۳۵) نشان داد که اضطراب و اجتناب، رضایت جنسی، رضایت زناشویی ارتباط نزدیکی با هم دارند. نتایج این رابطه با نتایج پژوهش اشداون (۳۶) یوسفی و همکاران (۸)، میرزایی جابری و همکاران (۱۰) همسو و هم‌جهت است. همچنین نتایج پژوهش اسپرچو و همکاران (۳۷)، که نشان دادند سبک دلبستگی امن به طور مثبت با عشق دلسوزانه برای شریک زندگی ارتباط دارد، در حالی که سبک دلبستگی اجتنابی رابطه منفی با عشق دلسوزانه دارد، با نتایج این تحقیق همسو و هم‌جهت است.

برای داشتن رضایت زناشویی و یا به نوعی برای پرهیز از تعارضات زناشویی نیازمند داشتن روابط عاشقانه و همراه با محبت هستند. از سوی دیگر، برای این عشق‌ورزی، نیازمند مهارت‌های ارتباطی هستند. بنابراین، قصه عشق مشترک در حقیقت پلی است که می‌تواند روابط زناشویی را استحکام ببخشد و از تعارضات زناشویی بکاهد یا به نوعی از بروز این تعارضات پیشگیری کند. اگر قصه عشق هر دو زوج شبیه به هم باشد روابط آن‌ها صمیم‌تر و مستحکم‌تر خواهد بود. به طوری که، اگر یکی از زوجین دارای قصه عشق از نوع لذت‌جویی و دیگری عشق جامعه‌پسند باشد، ممکن است نتوانند به رضایت جنسی برسند و به دنبال آن دچار تعارضات زناشویی گردند. در واقع، برای از بین بردن تعارضات زناشویی حضور متوازن همه متغیرهای این تحقیق ضروری به نظر می‌رسد.

نارضایتی جنسی می‌تواند با ترس از بی‌وفایی، حسادت، سلطه‌گری، خشم و تعارض‌های زناشویی همراه باشد. همچنین وجود تعارضات بین زوجین به مشکلات جدیدی در رابطه آنها دامن می‌زند و به طوری که فرصتی برای لحظات رمانتیک و تمایلات

جنسی و برقراری رابطه جنسی باقی نمی‌ماند و همین نارضایتی جنسی می‌تواند عامل تشدید تعارضات زناشویی گردد. در کل باید گفت با توجه به اینکه رضایت جنسی یکی از عوامل مهم خوشبختی در بین زوجین می‌باشد، و عدم رضایت در این زمینه احساس ناکامی را به همراه خواهد داشت، بنابراین، توجه به انطباق سبک‌های دلبستگی و سبک‌های عشق‌ورزی می‌تواند یکی از عوامل مؤثر در کاهش تعارضات زناشویی باشد. علاوه بر این، مجهز بودن مهارت‌های زندگی می‌تواند در کنار قصه عشق در کاهش تعارضات زناشویی تأثیر زیادی داشته باشد.

تشکر و قدردانی

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دکتری دانشگاه آزاد اسلامی واحد واحد بروجرد می‌باشد. نویسنده از اساتید راهنما و مشاور و تمامی کسانی که در این راستا با محقق همکاری نمودند کمال تشکر را دارد.

تعارض منافع

این مطالعه فاقد تضاد منافع می‌باشد.

*Original Article***The role of life skills, sexual satisfaction and love story in predicting marital conflicts of couples**

Received: 05/05/2021 - Accepted: 11/09/2021

Elaheh Soleimani¹
 Zahra Tanha^{2*}
 Ali Akbar Malekirad³
 Davood Kordestani⁴

¹ PhD Student, Department of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

² Department of Psychology, Khorramabad Branch, Islamic Azad University, Khorramabad, Iran. (Corresponding Author)

³ Associate Professor, Research Center for Cognitive & Behavioral Science in Police - Directorate of Health-Rescue & Treatment - Police Headquarter - Tehran-Iran.

⁴ Assistant Professor, Department of Psychology, Payam Noor University, Tehran, Iran

Email:
 tanha_zahra1986@yahoo.com

Abstract

Introduction: The purpose of this study is to predict marital conflicts based on life skills and attachment styles mediated by sexual satisfaction and love story of couples.

Methods: The statistical population of this study included all couples who referred to counseling centers under the supervision of the Judiciary in Arak who had referred to these centers in a period of 6 months in 1398. The total statistical population was 600 couples (1200 people) and 146 couples (292 people) were selected as the statistical sample by available sampling method. Data collection tool: Hazan and Shiver Attachment Styles Scale Questionnaire (1993); Marital Conflict Scale Sanaei et al. (2000); Saatchi et al.'s Life Skills Scale (2010); The Larson Sexual Satisfaction Scale (1988) and the Sternberg Love Story Scale were standardized by (Alaei and Karami, 2007), all of which had validity and reliability. This study was a correlational study that was performed by structural equation modeling.

Results: The results showed that both sexual satisfaction and love story can play a mediating role in predicting marital conflicts based on life skills and attachment styles.

Conclusion: Therefore, it can be concluded that sexual satisfaction can balance the relationship between attachment styles and marital conflict and reduce the rate of marital conflict. Also, the love story in the relationship between life skills and marital conflicts can reduce these conflicts.

Keywords: Attachment Styles, Sexual Satisfaction, Marital Conflict, Couples' Love Story, and Life Skills

References

1. Murdiana S, Agustiani H. Marital Conflict Resolution and Influencing Factors (Studies on Married Women in Makassar). 2015.
2. Tavakolizadeh J, Nejatian M, Soori A. The effectiveness of communication skills training on marital conflicts and its different aspects in women. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 2015;171:214-21.
3. Randall AK, Bodenmann G. The role of stress on close relationships and marital satisfaction. *Clinical psychology review*. 2009;29(2):105-15.
4. Neuner-Jehle S, Grüninger U. Efficacy of a communication skill training fostering health promotion in primary care: a mixed method analysis. *Journal of Community Medicine & Health Education*. 2016;6(02):1000413.
5. Pourheydari S, Bagherian F, DOUSTKAM M, BAHADORKHAN J. The effects of life skills training on marital and sexual satisfaction of young couples. 2013.
6. Ghasemian A, Kumar GV. Effect of life skills training on psychological distress among male and female adolescent students. *Indian Journal of Health and Wellbeing*. 2017;8(4):279.
7. Sadati S-Z, Mirzaian B, Dousti Y. The Effect of Life Skills Training on Marital Satisfaction and Happiness of Married Students. *Community Health*. 2018;5(3):282-90.
8. Yoosefi N. Effectiveness of life skills training in marital satisfaction and couple,s hopefulness. *Journal of Family Psychology*. 2021;3(1):59-70.
9. Bazrafshan M-R, Delam H, kavi E. The Importance of Life Skills Training in Preventing Addiction Recurrence between January and February 2020: A Narrative Review Article. *Journal of Health Sciences & Surveillance System*. 2020;8(2):58-62.
10. Mirzaei Jaberi B, Refahi Z, Zarei R. The Effectiveness of Group Training Transactional Analysis on Couple Burnout and Love Story in Women. *Quarterly Journal of Women and Society*. 2017;8(29):167-84.
11. Sternberg RJ, Hojjat M, Barnes ML. Empirical tests of aspects of a theory of love as a story. *European Journal of Personality*. 2001;15(3):199-218.
12. Heshmati Molaei N. Relationship between Sternberg's Triangular Theory of Love, Marital Satisfaction and Purpose in Life in Married Women in Tehran City with the Iranian Culture. *International Conference on Psychopathological Culture and Education; Tehran2017*.
13. Kane JM, Robinson DG, Schooler NR, Mueser KT, Penn DL, Rosenheck RA, et al. Comprehensive versus usual community care for first-episode psychosis: 2-year outcomes from the NIMH RAISE early treatment program. *American Journal of Psychiatry*. 2016;173(4):362-72.
14. Luchies LB, Wieselquist J, Rusbult CE, Kumashiro M, Eastwick PW, Coolsen MK, et al. Trust and biased memory of transgressions in romantic relationships. *Journal of personality and social psychology*. 2013;104(4):673.
15. Dong S, Dong Q, Chen H. Mothers' parenting stress, depression, marital conflict, and marital satisfaction: The moderating effect of fathers' empathy tendency. *Journal of affective disorders*. 2022;299:682-90.
16. Spence SH, Najman JM, Bor W, O'Callaghan MJ, Williams GM. Maternal anxiety and depression, poverty and marital relationship factors during early childhood as predictors of anxiety and depressive symptoms in adolescence. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 2002;43(4):457-69.
17. Kim O, Jeon HO. Gender differences in factors influencing sexual satisfaction in Korean older adults. *Archives of Gerontology and Geriatrics*. 2013;56(2):321-6.
18. Amrelahi R, Roshan Chesly R, Shairi MR, Nik Azin A. Marital Conflict, Marital Satisfaction, and Sexual Satisfaction: Comparison of Women with Relative Marriage and Women with Non-relative Marriage. *Clinical Psychology and Personality*. 2013;11(1):11-22.
19. Zare Derekhshan E, Roshan Chesly R. The Relationship between Sexual Self-efficacy, Sexual Satisfaction, and Happiness with Mediating Emotional Consciousness on Marital Satisfaction. *Clinical Psychology and Personality*. 2020;18(1):1-16.
20. Balon R. SSRI-associated sexual dysfunction. *American Journal of Psychiatry*. 2006;163(9):1504-9.
21. Soleimani AA, Najafi M, Ahmadi K, Javidi N, Kamkar EH, Mahboubi M. The effectiveness of emotionally focused couples therapy on sexual satisfaction and marital adjustment of infertile couples with marital conflicts. *International journal of fertility & sterility*. 2015;9(3):393.

22. Firozjaeian AA, Sadeghi S, Janmohammadi V, Lotfi T. Meta-analysis of studies about divorce in Iran. *Journal of Woman and Family Studies*. 2018;6(2):111-43.
23. Levinger G. Sources of marital dissatisfaction among applicants for divorce. *American journal of orthopsychiatry*. 1966;36(5):803-7.
24. Zaitov EK, Teshayev D. Family Conflict and Divorce as A Social Problem. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*. 2022;5:1-5.
25. Dindar E, Mahdavi MS, Seyyed Mirzaee SM. The Survey of Relationship between Life Skills and Emotional Divorce (Case study: Married people Shiraz city in 2016-2017). *Quarterly Journal of Women and Society*. 2019;9(36):153-76.
26. Manalel JA, Birditt KS, Orbuch TL, Antonucci TC. Beyond destructive conflict: Implications of marital tension for marital well-being. *Journal of Family Psychology*. 2019;33(5):597.
27. Gheshlaghi F, Dorvashi G, Aran F, Shafiei F, Najafabadi GM. The study of sexual satisfaction in Iranian women applying for divorce. *International journal of fertility & sterility*. 2014;8(3):281.
28. Sanai Zaker B, Barati T. *Family and Marriage Scales*. Tehran: Besat Publication; 2008.
29. Larson JH, Anderson SM, Holman TB, Niemann BK. A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of sex & marital therapy*. 1998;24(3):193-206.
30. Bahrami N, Yaghoobzadeh A, Sharif Nia H, Soliemani M, Haghdoost A. Psychometric Properties of the Persian Version of Larsons Sexual Satisfaction Questionnaire in a Sample of Iranian Infertile Couples. *Iranian Journal of Epidemiology*. 2016;12(2):18-31.
31. Saatchi M, Kamkari K, Asgarian M, Asadi P, Mahasheri A, Mohammadi Taghavi SM. *Psychological tests* Tehran: Virayesh Pub.; 2010.
32. Karami A, Alaei Kaljahi P. *Love Story Scale based on the theory of love as a story*. Tehran: Ravansanji Pub; 2007.
33. Weisskirch RS, Delevi R. Attachment style and conflict resolution skills predicting technology use in relationship dissolution. *Computers in Human Behavior*. 2013;29(6):2530-4.
34. Pearce ZJ, Halford WK. Do attributions mediate the association between attachment and negative couple communication? *Personal Relationships*. 2008;15(2):155-70.
35. Kasalova P, Prasko J, Holubová M, Vrbova K, Zmeskalova D, Slepecky M, et al. Anxiety disorders and marital satisfaction. *Neuroendocrinology Letters*. 2017;38(8):555-64.
36. Ashdown BK, Hackathorn J, Clark EM. In and out of the bedroom: Sexual satisfaction in the marital relationship. *Journal of Integrated Social Sciences*. 2011;2(1):40-57.
37. Sprecher S, Fehr B. Dispositional attachment and relationship-specific attachment as predictors of compassionate love for a partner. *Journal of Social and Personal Relationships*. 2011;28(4):558-74.
38. Hatfield E, Rapson R. Love and attachment processes. *Handbook of emotions*. 1993:595-604.